

Krenner Miklós a reformcsoport céljairól*

- Valamennyien tisztelettel vagyunk az elnök és a körülötte csoportosuló vezetőség munkájával szemben - mondotta. Mielőtt azonban hozzászólnék az elnökség jelentéséhez, magam és elvbarátaim nevében általános deklarációt kívánok tenni. Nem úgy jöttünk, mint a rómaiak követe Karthagóba, aki az egyik kezében békét, a másikban pedig háborút hozott.

Mi, mindkét kezünkben békét hoztunk.

Nem azért jöttünk, hogy oldjunk, hanem hogy kössünk. A megértő, békés kritikai szellemtől áthatott munkára való felajánlást hoztuk. Az úgynevezett pártellenzék minden magyar munkásréteg erejének összevonását akarja. Nem személyek ellen van, nem személyek érdekében cselekszik, hanem szükségesnek találja, hogy a még fel nem használt erőket is bekapcsoljuk az alkotás, a haladás munkájába.

- Nem hajtjuk túl az igazságot, de annak felhasználása által akarjuk célunkat elérni.

Egységes, de kollektív Magyar Pártot akarunk, melynek mindenkire szüksége van, de mindenkinek csak a jobbik felére.

Felmerülhet másoknak a lelkében is a gondolat, hogyan lehetséges az, hogy mi paradoxonokat képviselünk?

- Hogyan lehetséges az, hogy akkor, mikor egységet akarunk, miért állunk össze frakcióba, amikor a kormánnyal kritikus tárgyalások folynak, miért mutatunk rá belső elégedetlenségünkre? Miért történt az, hogy Kolozsváron gyűlésre szaladtunk össze, amikor Gyergyó kapui mind a négy szél irányában kitarulni igyekeztek. Ezek a természetes vádak, lelkiismereti kérdések előttünk is felmerültek, és mi lelki életünkben nehéz harcokat vívtunk. Valamennyien csak nagy belső vívódás után szántuk reá magunkat a fellépésre. Az idő parancsol és nem számol ilyen vádakozással és egyéni érzékenykedéssel. Ami az első vádat illeti: kisebbségi pártban kell belső vívódásnak lennie. Az élet egészsége a mozgás fokától függ, és csak a mozgás az élet. Ami a második vádat illeti, tulajdonképpen csak javára van a vezetőségnek, mert *a románság értesül az elégedetlenségünkről, melynek oka a paktum-politika negatív eredménye* és arra lehet hivatkozni, hogy látható és láthatatlan magyar tömegek követelik a paktum megvalósítását. Ami azt illeti, hogy a gyergyói gyűlés előtt elmondottuk, ami a szívünket nyomja, ez csak nagyarányú lojalitásunkat dokumentálja, őszintén felfedve a helyzetet, és amire nem lett volna szabad az elnöki tanácsnak rideg paragrafus-gyűjteményével válaszolni. A kolozsvári értekezlet minden agitáció nélkül született meg, és ezt igazolja a történeti szükség. Ez volt az egyedüli mód, hogy elkerültessék a két végzetes veszedelem, az érdektelenség és a szétszakadás.

Így jöhetett létre a mostani gyűlés hangulata, mely kellő kihasználással igazi erővé válhatik, hogy a Magyar Párt fején az erő sisakját, ne pedig az erő parókáját viselje.

- A magyar demokraták ugyanazt követelik, és nem lesznek olcsóbbak, mint a konzervatívok.

- Kik azok a demokraták - hangzott.

- Mindnyájan azok vagyunk! A székelyek mindig demokraták voltak!

- Krenner Miklós: Boldogsággal tölt el az a tudat, hogy valamennyien demokraták. Rosszak vagyunk-e vagy jók, mikor el akartuk háritani a két veszedelmet: a pártszakadást és a közömbösséget.

- Szóval, a mi magatartásunk reális és igazi kollektív Magyar Párt megteremtésére vezet. Ami a Magyar Párt teljesítményét illeti, ez természetesen nem kielégítő, melynek okai részben rajta kívül fekszenek, részben benne rejlenek. A kisebbségi életet két oldal határolja, az egyik a többségi nemzet magatartása, a másik a kisebbségi erő szervezettsége és vezetése. A mai viszonyok között a román nemzet magatartása nem olyan, hogy attól bárki, vagy bárminő politika igazi eredményeket hozhasson, tehát a pártvezetőséget nem lehet felelőssé tenni. A román politikai nemzet a mellofrancoizmus és a nemzetközi kötések között pártpolitikává tette a kisebbségi kérdést, de oly formában, hogy vagy áldozatul dobja, vagy áldozatul követeli a kisebbségeket. Kétségtelen, hogy a románság átörökölt bizalmatlansággal viseltetik velünk szemben és ezt magyar részről tapintatlanságok és a múltra emlékező

reflexmozgások okozzák. Addig nincsen remény a változásra, amíg a románságot érdekei nem készítik erre, ami különben minden politikának az alapja. Ez az érdek már részben bekövetkezett, amikor a községi választások küszöbén a liberális párt, az országos választások előtt pedig az averescanusok kötötték velünk paktumot.

Hogy még eddig nem valósították meg az ígéreteket, különösen az iskolaiakat, annak oka a vezetés, mely a parlamenti csoport kiválasztásánál súlyos hibákat követett el, és támadási felületeket adott, amit úgy a kormány, mint a sajtó természetesen kínos módon kihasznál.

Ezen csak a demokratikus kiterjesztés és átszervezés segíthet, mely kapcsolatba hozza a demokrata elemeket, az egész magyarság erejét reprezentálja, kiveszi a többség szájából az irredentizmus vádját, amelyet különben már csak vulgáris politikusok idéznek. Az irredentizmusra nincs szükségünk, mert ez csak a nemzetiségi politika fegyvere, míg a nemzetközileg elismert kisebbség a jogok erősebb fegyverét használja.

- A magyar politikai helyzetben az egyensúlyozatlanság helyzetét látjuk. Süppedékes alattunk a talaj. Ha erőteljesen nem fogunk össze, elkockázzuk a múltunkat. Kifelé csak akkor reprezentálunk, ha minden erőt összefogunk.

- A második kérdés a kisebbségek magatartása. A mai Magyar Párt mai szervezete nem tökéletesen elegendő. Ezt érezte az elnökség is, amikor a szabályzatszerkezetet átdolgozta. Ezzel tehát nem kívánok bővebben foglalkozni. Nem akarok kiterjeszkedni az elkövetett hibákra, csak röviden utalok arra, hogy a pártot át kell szervezni, alulról fölfelé, sejtől sejtire, minden munkásréteg látható elemeivel a vezérkarban. A demokrácia kiapadhatatlan és különben is történelmi kényszer, mert az alsóbb rétegek felfele fejlődnek, a régi vezető rétegek pedig lefele esnek. Tehát találkozni kell a középúton, a demokrácia útján. Elég sokáig volt kizárólagos a most látható rétegek uralma és a boldogság, amelyet ha sokáig nézünk, szomorúsággá változik. A demokrácia nem bont, nem jelent meghasonlást. Nem a turáni átok, amely a múltban a fejünk felett lebegett. Nem egymás elleni harcot jelent, a lefolyt választások is megmutatták, hogy annak a babonának is vége, hogy a magyar ember nem ismer pártfegyelmet. Az idő kényszerít bennünket arra, hogy demokraták legyünk. Az élet az idő parancsa és nem találkozhatunk csak azon az úton, amelyet demokráciának nevezünk.

- Nem folytatom, aki meg akart érteni, megértett. Akármilyen ideges hangulat előzött meg bennünket, a mi eljárásunk becsületes, férfias és nem rejt hátsó ajtókat.

Nem egy frakció pártütéséről, csupán munkafelajánlásáról van szó.

Azt akarjuk, hogy a munkáselemek mellénk kerüljenek. Kérdem, van, aki ezt el meri utasítani?

- Azok az elvek, amelyeket mi itt képviselünk, földi dolgok, de égi illatuk van, és hiszem, érvényesülésre fognak jutni.

* Forrás: Keleti Újság, 1926. október 13. 2. o.

Krenner Miklós (Spectator): tanár, történész, publicista (Garamberzence, 1875 - Budapest, 1968.). A kolozsvári tudományegyetemen történelem-földrajz-magyar szakos tanári diplomát szerzett, majd doktorált. 1905-1906-ban Déván, majd Aradon tanított. Közben cikkei jelentek meg az erdélyi és magyarországi napilapokban és folyóiratokban. Az 1918. évi polgári demokratikus forradalom idején tankerületi főigazgatóként Szegedre került. 1919-ben visszatért Erdélybe, Aradon tanított. A két világháború között az erdélyi magyar nemzetiségi közélet ismert publicistája volt. 1920-1925-ben főmunkatársa az ötször betiltott Rendkívüli Újságnak, valamint 1923-tól belső munkatársa az aradi Erdélyi Hírlap c. napilapnak, külső munkatársa az Ellenzéknek és a Magyar Kisebbség c. folyóiratnak. 1924-től az Erdélyi Irodalmi Társaság tagja. 1930-tól Kolozsvárott élt, 1939-ig főmunkatársa volt az Ellenzék c. napilapnak, megindulásától, 1938-tól a Magyar Nemzetnek. Fontosabb munkái: A nemzeti királyság eszméjének kialakulása (Arad, 1900); Arad. Városkép (Budapest, 1937); Negyvennyolcas Erdély (szerk., Kolozsvár, 1943). Krenner Miklós (Spectator): Az erdélyi út (Válogatott írások). A kötet anyagát válogatta, sajtó alá rendezte: György Béla. Székelyudvarhely, 1995.

- [Horváth Réka - Veress Emőd: Regionális politika és területfejlesztés Romániában](#)
- [Bodó Barna: Régió és politika](#)
- [Hajdó Csaba: A román regionális politika reformja: lehetőségek és kihívások - Reflexió Horváth Réka és Veress Emőd tanulmányára -](#)
- [Horváth Gyula: Területi fejlődés és regionalizmus - Hozzászólás Horváth Réka-Veress Emőd tanulmányához -](#)
- [Kolumbán Gábor: A román regionalizmus paradoxona](#)
- [Nemes Nagy József: Regionális fejlődés, regionális politika](#)

Pálné Kovács Ilona: Gondolatok Horváth Réka és Veress Emőd *Regionális politika és területfejlesztés Romániában* c. tanulmánya ürügyén

- Perger Éva: Gondolatok Horváth Réka - Veress Emőd: Regionális politika és területfejlesztés Romániában című tanulmánya kapcsán
- Vincze Mária: Sötétben tapogatózunk?
- Regionális és helyi dimenziók Európában
- Románia állásfoglalása 21. fejezet: Regionális politika és a strukturális eszközrendszer koordinációja
- Helyzetfeltáró jelentés a helyi és regionális demokrácia helyzetéről Romániában
- György Béla: Reformmozgalom a romániai Országos Magyar Pártban (1926-1927)
- A Magyar Párt igen tisztelt Elnökségének
- Az Elnöki Tanács kommunikéje az emlékiratról
- Krenner Miklós a reformcsoport céljairól
- Nagyságos Krenner Miklós Úrnak
- Dr. Kecskeméthy István nyilatkozata a Krenner-csoportról, a pártegységről és a Magyar Párt mai vezetőségéről*
- Krenner Miklós megállapítja, hogy a reformcsoport kiegyenlítő munkáját mindenben meghiúsították
- Krenner Miklós: A magyarság vezéreikhez
- Michael Hechter: A nacionalizmus megfékezése
- Sorbán Angella - Nagy Kata: Merre haladt a romániai magyar társadalom az elmúlt tizenkét évben?
- Bakk Miklós - Horváth Andor - Salat Levente: Az RMDSZ 2003-ban - útkeresés integrációs határpontokon
- Benedek Gyula: Az asszimilációról mint statisztikus
- Kiss Tamás: A szocialista típusú modernizáció és hetednapot ünneplő adventista vállalkozók
- Szabó Máté: Civil társadalom - globalizáció - regionalizmus
- Gerencsér Balázs: Kisebbségpolitikai rendszerváltozás Magyarországon- Gondolatok Györi Szabó Róbert írással kapcsán -
- Székely Tünde: A civil szféra és a politikai szféra fogalmainak viszonya a gondolkodás történetében és a különböző európai társadalmakban

(c) Jakabffy Elemér Alapítvány, Media Index Egyesület 1999-2004
Impresszum | Médiaajánlat | Adatvédelmi záradék